

PRÍRODOVEDECKÁ
FAKULTA
UPJŠ
V KOŠICIACH

50. výročie

Katedra fyziky kondenzovaných látok

Stručná história katedry fyziky

Alexander Feher

<http://exphys.science.upjs.sk/?q=sk/onas/historia>

Seminár pri príležitosti 50-tého výročia vzniku fyziky na UPJŠ, 19.12.2013

1963 - 2013

Predvianočné posedenie

PRÍRODOVEDECKÁ
FAKULTA
UPJŠ
V KOŠICIACH

50. výročie

Katedra fyziky kondenzovaných látok

1.3.1963 založená Prírodovedecká fakulta ako súčasť UPJŠ

1.9.1963 boli zriadené štyri katedry:

- Katedra matematiky
- Katedra fyziky
- Katedra chémie
- Katedra biológie

1963 - 2013

Predvianočné posedenie

PRÍRODOVEDECKÁ
FAKULTA
UPJŠ
V KOŠICIACH

50. výročie

Katedra fyziky kondenzovaných látok

Na základe dohody medzi vedeniami VŠT a UPJŠ prepožičala VŠT PF na 4 roky Katedru fyziky VŠT s 35 pracovníkmi, ktorí zabezpečovali výučbu fyziky okrem PF aj na všetkých 3 fakultách VŠT.

Na čele katedry bol

Prof. RNDr. Juraj Daniel-Szabó, CSc.

1963 - 2013

Predvianočné posedenie

PRÍRODOVEDECKÁ
FAKULTA
UPJŠ
V KOŠICIACH

50. výročie

Katedra fyziky kondenzovaných látok

Vysokoškolskí pracovníci:

prof. V. Hajko

ing. J. Karaba

ing. S. Šuba

zast. prof. J. Dubinský

Ing. V. Kavečanský

ing. Š. Luby

zast. prof. M. Rákoš

prom. fyz. M. Konč

ing. M. Kováčik

prof. T. Kolbenheyer

ing. R. Mlýnek

prom. ped. M. Kuzmová

zast. doc. J. Tuček

prom. ped. E. Síleš

prom. fyz. J. Jankura

zast. doc. M. Okál

prom. ped. K. Kaššovic

ing. O. Bartko

prom. fyz. E. Tarabčáková

prom. fyz. Z. Juránek

prom. ped. J. Veme

prom. fyz. M. Hanusková

ing. Z. Varga

ing. S. Chalupka

prom. ped. R. Vulgan

ing. M. Karabová

27

1963 - 2013

Predvianočné posedenie

PRÍRODOVEDECKÁ
FAKULTA
UPJŠ
V KOŠICIACH

50. výročie

Katedra fyziky kondenzovaných látok

Technickí, dielenský a administratívni pracovníci:

I. Bačinský

M. Lomoga

O. Oravec

J. Rudič

M. Behuň

D. Bendičák

F. Koreník

P. Radvák

A. Hajtášová

V. Sílešová,

N. Kyselová

11

1963 - 2013

Predvianočné posedenie

PRÍRODOVEDECKÁ
FAKULTA
UPJŠ
V KOŠICIACH

50. výročie

Katedra fyziky kondenzovaných látok

Prevažná časť pracovníkov bola v budove Park Komenského,
časť v budove po zrušenom Pedagogickom inštitúte
(predtým to bola Cirkevná škola Uršuliniek).

Okrem pracovníkov prešli z VŠT na PF UPJŠ aj laboratória pre fyzikálne
praktika i vedecko-výskumne laboratória, umiestnené v budove Park
Komenského.

Katedra mala za sebou už desaťročnú históriu na VŠT.

**Ako najväčšia katedra fakulty ovplyvnila Katedra
fyziky svojím štýlom práce a celkového života do
značnej miery fakultu ako celok.**

1963 - 2013

Predvianočné posedenie

PRÍRODOVEDECKÁ
FAKULTA
UPJŠ
V KOŠICIACH

50. výročie

Katedra fyziky kondenzovaných látok

- 1.9.1964 Katedra fyziky bola premenovaná na
Katedru experimentálnej fyziky

Prof. RNDr. Juraj Daniel-Szabó, CSc.

- Katedra jadrovej fyziky (1.9.1964)

Prof. RNDr. Juraj Dubinský

- Katedra teoretickej fyziky a geofyziky
(1.9.1965)

Prof. RNDr. Tibor Kolbenheyer, DrSc.

1963 - 2013

Predvianočné posedenie

PRÍRODOVEDECKÁ
FAKULTA
UPJŠ
V KOŠICIACH

50. výročie

Katedra fyziky kondenzovaných látok

Katedra experimentálnej fyziky:

zast. Prof. J. Daniel-Szabó ing. J. Lašanda

prof. V. Hajko

zast. prof. M. Rákoš

ing. O. Bartko

prom. fyz. O. Duša

prom. ped. J. Jankura

prom. fyz. Z. Juránek

prom. ped. K. Kaššovic

ing. V. Kavečanský

prom. ped. M. Kuzmová

prom. fyz. M. Konč

Ing. R. Mlýnek

prom. fyz. Z. Skokanová

prom. fyz. T. Schmidt

prom. fyz. T. Švec

prom. fyz. E. Tarabčáková

prom. ped. J. Veme

prom. ped. R. Vulgan

ing. Z. Varga

Ing. S. Šuba – inž. prac.

M. Hanusková - ašpirant

Tech. prac.

13

20

1963 - 2013

Predvianočné posedenie

PRÍRODOVEDECKÁ
FAKULTA
UPJŠ
V KOŠICIACH

50. výročie

Katedra fyziky kondenzovaných látok

V ďalších troch rokoch (1965 -1968)sa katedra
rozrástla o

ing. V. Čerňanský

prom. fyz. J. Gajdušek

Ing. V. Hucec

prom. fyz. G. Kiss

prom. fyz. J. Tomáš

prom. fyz. P. Trenkler

prom. fyz. P. Vojtaník

ing. A. Gréser

ing. J. Harakaľ

ing. Š. Jánoš

ing. L. Kováč

ing. P. Marko

Jún 1967

29 vys. pracovníkov

17 str. pracovníkov

1963 - 2013

Predvianočné posedenie

PRÍRODOVEDECKÁ
FAKULTA
UPJŠ
V KOŠICIACH

50. výročie

Katedra fyziky kondenzovaných látok

Tato štruktúra fyzikálnych katedier sa na fakulte zachovala aj po roku 1967, kedy sa podľa dohody s VŠT vrátil príslušný počet pracovníkov KEF do stavu VŠT.

Medzi nimi bol aj **prof. J. Daniel-Szabó**.

1963 - 2013

Predvianočné posedenie

PRÍRODOVEDECKÁ
FAKULTA
UPJŠ
V KOŠICIACH

50. výročie

Katedra fyziky kondenzovaných látok

Od 1.9.1967 štruktúra KEF

Tech. prac.:

Profesori a docenti:

Prof. V. Hajko

Prof. J. Daniel-Szabó

Prof. J. Buša – ext.

Prof. M. Rákoš – ext.

Doc. J. Krempaský – ext.

Doc. V. Špányi – ext.

Odb. asistenti:

O. Duša

Z. Juranek

M. Konč

M. Košťalová

T. Švec

E. Tarabčáková

P. Vojtaník

P. Trenkler

Sekretárka

N. Kyselová

Ved. pracovníci:

V. Kavečanský

A. Gréser

L. Kováč

Š. Jánoš

J. Harakál'

P. Marko

I. Bačinský

L. Dobay

E. Henzélyová

M. Lomoga

O. Oravec

N. Smolka

M. Szabová

V. Bene

A. Domonkoš

L. Kohan

F. Polgár

1963 - 2013

Predvianočné posedenie

PRÍRODOVEDECKÁ
FAKULTA
UPJŠ
V KOŠICIACH

50. výročie

Katedra fyziky kondenzovaných látok

Výskum v oblasti fyziky magnetických javov:

- štúdium javov „reptation“ a „bascule“ (Hajko, Daniel-Szabó)
- zviditeľňovanie zmien doménovej štruktúry práškovými obrazcami (Kavečanský)
- sledovanie ireverzibilných elementárnych magnetizačných procesov metódou Barhausenových skokov (Zentko, Potocký, Petrovič)
- fyzika tenkých vrstiev a amorfné pásy (Konč, Duša, Švec, Marko)
- tvrdé magnetické materiály (Juránek)
- vlastnosti trafoplechov a iné aplikácie (Gajdušek)
- relaxačné procesy (Vojtaník)

1963 - 2013

Predvianočné posedenie

PRÍRODOVEDECKÁ
FAKULTA
UPJŠ
V KOŠICIACH

50. výročie

Katedra fyziky kondenzovaných látok

Spolupráca:

- MFF UK Praha
- Fyzikálny ústav ČSAV (doc. RNDr. Z. Málek, CSc.)
- Institut für Magnetische Werkstoffe, Jena, NDR

Výučba:

1967 - 1972 výučba *základného kurzu fyziky* na št. odboroch F, B, CH, M a M-F, F-CH, B-CH a M-CH, v priemere 14 hod. na učiteľa

1963 - 2013

Predvianočné posedenie

PRÍRODOVEDECKÁ
FAKULTA
UPJŠ
V KOŠICIACH

50. výročie

Katedra fyziky kondenzovaných látok

1967 končili prví absolventi (P. Trenkler)

1968 nastúpil prom. fyz. P. Petrovič

1969 jednoznačne potvrdená existencia negatívnych
Barkhausenových skokov

14. 2. 1969 uvedenie do prevádzky ZH4

1971 nastúpili A. Dribňák, A. Feher a Š. Filka

2.3.1973 otvorenie Technologického laboratória
(Leybold-Heraus), Fe-Si monokryštál

- zakúpenie naparovacieho prístroja PP 601

1973 – 1978 prišli L. Potocký, Ľ. Onderová, L. Segedyová

1963 - 2013

Predvianočné posedenie

PRÍRODOVEDECKÁ
FAKULTA
UPJŠ
V KOŠICIACH

50. výročie

Katedra fyziky kondenzovaných látok

Nové smery

- 1966 Fyzika nízkych teplôt (Jánoš, Kováč, Gréser, Mlýnek,)
- 1970 Laboratórium feromagnetických kovov (Sólyom, Košturiak)
- Didaktika fyziky (Tarabčáková, Dribňak, Gajdušek)

- **Fyzika magnetických javov**
- **Fyzika nízkych teplôt**
- **Fyzika kovov**
- **Didaktika fyziky**

1963 - 2013

Predvianočné posedenie

PRÍRODOVEDECKÁ
FAKULTA
UPJŠ
V KOŠICIACH

50. výročie

Katedra fyziky kondenzovaných látok

1973 uvedenie do prevádzky home-made ^3He - ^4He
rozpúšťacieho refrigerátora ($T = 0,065 \text{ K}$)

1973 rekonštrukcia základného praktika

1974 rekonštrukcia praktika z elektroniky

1974 zavedenie súbornej skúšky z fyziky po 2. ročníku

1979 – 1984 prišli **J. Degro, P. Kollár, P. Skyba, P. Sovák,**
P. Štefányi

1980 začiatok budovania zariadenia na jadrovú adiabatickú
demagnetizáciu (**A. Feher et al., ÚEF SAV**)

1963 - 2013

Predvianočné posedenie

PRÍRODOVEDECKÁ
FAKULTA
UPJŠ
V KOŠICIACH

50. výročie

Katedra fyziky kondenzovaných látok

1983 vybudované špeciálne praktiká školských pokusov

1983 boli vyrobené prvé vzorky amorfných pásikov

1985 – 1989 prišli I. Brovko, F. Gamčík, Z. Ješková, M. Orendáč, A. Orendáčová, P. Spišák. M. Zatroch, A, Zorkovská

1987 zakúpené zariadenie na Mössbaerovskú spektroskopiu

24. 9. 1988 bola dosiahnutá teplota 1. 749 mK

1988 bola vytvorená magnetická anizotropia amorfných pásikov rýchlym ochladením taveniny v magnetickom poli

1990 – 1992 prišli P. Matta, R. Záboj

1963 - 2013

Predvianočné posedenie

PRÍRODOVEDECKÁ
FAKULTA
UPJŠ
V KOŠICIACH

50. výročie

Katedra fyziky kondenzovaných látok

1990 Fyzika materiálového inžinierstva

1990- 1992 TEMPUS Materials Science

6.12.1992 najnižšia teplota 300 μ K

Ďalšia etapa

1991 - 2013

1963 - 2013

Predvianočné posedenie

PRÍRODOVEDECKÁ
FAKULTA
UPJŠ
V KOŠICIACH

50. výročie

Katedra fyziky kondenzovaných látok

r. 2002 vznik ústavnej štruktúry

- **Katedra fyziky kondenzovaných látok**
- Oddelenie didaktiky fyziky

1963 - 2013

Predvianočné posedenie

PRÍRODOVEDECKÁ
FAKULTA
UPJŠ
V KOŠICIACH

50. výročie

Katedra fyziky kondenzovaných látok

Doterajší vedúci katedry:

1963 – 1967	Prof. RNDr. Juraj Daniel-Szabó, CSc.
1967 – 1969	Prof. RNDr. Vladimír Hajko
1969 – 1982	Prof. RNDr. Juraj Daniel-Szabó, CSc.
1982 – 1990	Prof. Ing. Ladislav Potocký, CSc.
1986 - 1987	Doc. RNDr. Michal Konč, CSc. (zast. ved. kat.)
1989 – 1990	Doc. RNDr. Michal Konč, CSc. (zast. ved. kat.)
1990 – 1997	Prof. RNDr. Alexander Feher, DrSc.
1997 – 2011	Prof. RNDr. Peter Kollár, CSc.
2011 – doteraz	Doc. RNDr. Rastislav Varga, PhD.

1963 - 2013

Predvianočné posedenie

PRÍRODOVEDECKÁ
FAKULTA
UPJŠ
V KOŠICIACH

50. výročie

Katedra fyziky kondenzovaných látok

***Obrovská vďaka všetkým, ktorí sa zaslúžili o
rozvoj Katedry experimentálnej fyziky !***

1963 - 2013

Predvianočné posedenie

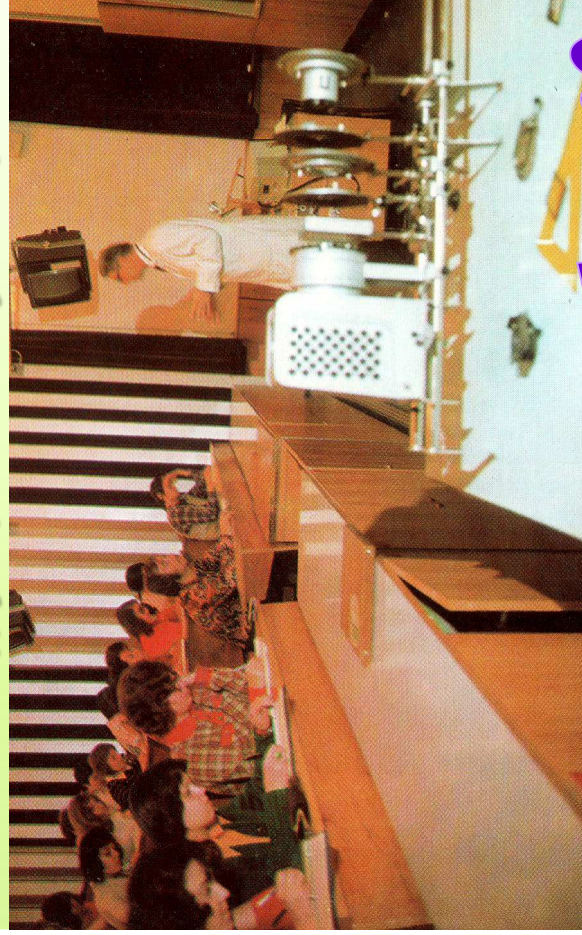

PRÍRODOVEDECKÁ
FAKULTA
UPJŠ
V KOŠICIACH

50. výročie

Katedra fyziky kondenzovaných látok

Ďakujem

1963 - 2013

Prehliadkové posedenie